

Na Diki Gegere nina Paul na Tabu Vania Timothy

?Na Hava te tughunia igaa?

Paul na manevetena te gerea na gegere eni vania na puku ni hoghona Timothy. Toro lutu koukolua na ladavaghiniana na rongorongo Uto nina Jesus Christ (Rome 16:21; 1 Corinth 16:10; Philippi 2:19). Na pukuna toro loghoa sakai na vata ni taluutuni vamua itatana Christ moro lutu koukolu, ma Timothy na garimane vamua, Paul te ghanaghanaa Timothy te vaghaa na puku ni dalena. Na leta eni te loghoi tolu na ghanaghana mava ilokana.

Diki, na leta eni te bosa vania na tarai te mua utuni lokana na holohoru i Ephesus. Na tarai eni te mai vania na ghanaghana te mua utuni mete bosa, 'Na lei totoobo udolu ta vaevanei lokana na maramana eni tara puku ni dika, mana lei tarunga mana lei ghanaghana vamua tara uto.' Na pukuna eni na lei manetarai sorisori tara hovera na vure ge kara mua ghanighi na lei vata ni vanga ma kara taulaghi ma kara gonighi na balu nilabu. Paul te kurutia Timothy mete betora gaira tara nia tarai na rongorongo te hahi.

Eruani, Paul te gerei nia na nilabu te uto vanira rana taluutuni ge ra taonighi tana bona tara kabukoukolu ge kara holohabaa God. Ma Paul te bosa vania na hava na nilabu na lei mane gehegehe na holohoru tara loghoa.

Toluni, Paul te bosa patupatua Timothy vania na nilabu ni tinoni lutu uto nina Jesus Christ, mana lei malei righitaoni nina Timothy vanira rana taluutuni ni Ephesus.

Na lei Ghanaghana Mava Ilokana na Gegere Eni

Nina bosa ni holopangoti Paul (1:1-2)

Horua na lei tarai sorisori (1:3-20)

Na hava ka gonia tana bona ni kokoeliulivuti (2:1-15)

Na nilabu nina mane gehegehe tana holohoru (3:1-16)

Na lei manetarai sorisori (4:1-20)

Ivei ko nea na righitaoniadira rana taluutuni (5:1-6:2)

Na bosa sosoko ta Timothy (6:3-21)

Nina bosa ni holopangoti Paul

¹ Inau Paul, nina manevetena Jesus Christ, te viliu nia nina bosa ni vevetena God na vavolada, maia Jesus Christ ta pitudilaa na maiana.

² U gerea vanigho Timothy to puku ni dalegu tana taluutuni.

Inau tu kokoeliulivuti vania God a Tamada, maia Jesus Christ a dida na Lord, koro vahegho na sonihalavu mana veiarovi mana mabo.

Na lei tarai sorisori

³ Tana bona tu sania Ephesus ge ku tona tana bubulo Macedonia, mu kurutigho ge ko kabu so i Ephesus, mo ko betora gaira kiri tara nia tarai na rongorongo te hahi. Tara mua nia tarai na hava te talana na holohoru ge kara

nia tarai. ⁴ Ko bei lubatira na vure raini ge kara bei nia mangoli na niana tarai haia na lei tutugu tara mua utuni, tara tutugui mara vautoi ga na lei aha ni vavatadira. Na lei totobo te vaghai raini te puputui na hughuhughu, te mua hangara na vure ge kara kabu tana vola te uto ge kara taluutunia God. ⁵ Ma nigua na puku ni ghanaghana ke, ge na lei tinoni taluutuni ke vonughira na dolo te butu mai tana toba te marabu, me lio maghora maia na puku ni taluutuni. ⁶ Mana balu manetarai tara dilavia eni, mara ririu keha sania na kabu uto, mara nia nagho lio vamua na kokoe bule. ⁷ Ra liona ge kara ghilala vaghara na lei manetarai ni vetena nina God, hauva mara mua ghilalaa na hava na ghanaghana ilokana na hava tara bosai, mara mua ghilalaa na hava te uto iga.

⁸ Ighita ta ghilalai na lei vetena ini tara uto tana bona ta goni taonia nia na hava te liona God. ⁹ Mara mua gonia vanira na vure tara maemane, ma vanira vamua na vure tara diudiu mara kuliveu mara mua taonia nina vetena God, mara palugha, ra mua ghanaghana kalea na hava te tabu, mara mua nia kikinima God, ra labumatera tamadira pa tinadira pa hei na keha. ¹⁰ Na lei vetena ini vanira na vure tara ngelengele maia na mane tara tangodika itadira na lei mane, maia vanira na vure tara nira hunulu na seka,* pa rahei tara pegopego, pa tara diui na hava tara nia baubahu tana dete, maia vanira arahei

* **1:10** Seka Na tinoni tara sagua tana bona ni veitotoghoi. Te mua loghoa siki maana mi padalaghi tana binaboli te haghaa igaa. Na tinoni ke taotaoni vetena vamua.

tara gonia na hava te mua taonia na tarai te maemane. ¹¹ Na bosa ni tarai kiri te tate tana Rongorongo Uto, ge dida God te rongoragha te lubatia vaniu mai ge ku ladavaghinia.

God te arovia Paul

¹² Mi nau tu holoutoa Jesus Christ a dida na Lord na pukuna te lagalagau ge ku lutu vania. Me te deteu inau tu ulaghana me mangagu ge viliu ge ku gonia na lutu eni. ¹³ Aeni te utuni, sakai vamua tana vuivuni tu bosa dikalaa na Ahana Christ, mu nira ghighirou. Mu hilivira mu ku torora nina vure ke, hauva ma God te aroviu so na pukuna tu mua ghilalaa na hava tu nea, tana bona tu mua taluutunia mua. ¹⁴ Ma dida na Lord te kovala horu ngangataa nina sonihalavu mai i vuvungagu ge vaheu na taluutuni mana dolo te talukolu ghita itatana Jesus Christ.

¹⁵ Na lei bosa kiri te utuni, ge na lei tinoni soko kara lavipangotia ma kara taluutunia, gaia Jesus Christ te mai tana maramana ge ke vavolara rana hahi. Mi nau tu haba ni dika va itadira soko. ¹⁶ Ma keri te vaghaa ge aroviu God ge ku ladavaghinia Jesus Christ ge ke tatea mai nina veiarovi itagua, me ke nilabu vanira rana tangohahi, ge ma gaira ghua kara taluutunia gaia, ma kara loghoa na vola maurihali. ¹⁷ Na rongoragha mana haba ta God ke vaa me vaa. Agaia te vunaghi haba kasila ta mua vaevanea, me ke mua mate ma gaia heghena vamua te God. Amen.

Nina malei righitaoni Timothy

¹⁸ Dalegu Timothy, akiri nigua na bosa ni vetena. Ko talua tana liomu didira na bosa na lei prophet tara diki bosai vanigho nia ka.[†] Ko taonighi na lei bosa kiri mo ko gonighi vaghaa nimua na vatei veitotoghoni. ¹⁹ Ko kabu ngasi ta nimua na taluutuni ta Christ, mo ko loghoa na ghanaghana mana lio te uto. Na balu tinoni tara tona sanighi tua raini, mana pukuna keri, didira na taluutuni te vaghaa na vaka te tuturi tana sebe. ²⁰ Hymenaeus ma Alexander erua na vavaghaha raini. Inau tu lubatira vaa ta nina maana Satan ge koro naunau ge koro bei koehorua God.

2

Na hava ka gonia tana bona ni kokoeliulivuti

¹ Keri ge u kurutighau ge kau kokoeliulivutira na lei tinoni. Tana bona kau kokoeliulivuti ke, kau nongia God ke hangara me ke vautora, ma God ke hera mai nina veiarovi, ma kau bosaa na kokoe ni holouto. ² Kau kokoeliulivuti te vaghaa eni vanira na lei vunaghi haba maia arahei tara haba pungisighita ge ka kabu kolura tana mabo, ge ka kabu maemane ma ka nia kikinima God. ³ Aeni te uto me liona God na vavolada. ⁴ Me liona na lei tinoni ge kara mai ghilalaa na utuni, ma kara vola. ⁵ Ma sakai vamua na God maia sakai te pala i ghobu te talukolua na tinoni va ta God, mana tinoni keri a Jesus Christ. ⁶ Ma gaia te nia hevei na volana ge ke lavikeha na paludira

[†] **1:18** Na balu vure tara ghanaghana na totobo eni te kale tana bona tara tabea Timothy. Righia Gehegedira 13:1-3

na lei tinoni. Aeni na rongorongo te nia hevei God vania na maramana tana puku ni bona te uto. ⁷ Vaho keri, God te viliu ge ku manetarai mu ku manevetena ge ku nia tarai na taluutuni mana lei totobo te utuni vanira rana mua Jew. Aeni nia na puku ni utuni, mu ku mua pegogho.

⁸ Keri ke, mi tana bona kau kokoeliulivuti ke, u liodira na lei mane kara kokoeliulivuti ma kara hau datoi na limadira va ta God. Ma kara bei rutu ma kara bei hughuhughu. ⁹ Mu liodira ghua na lei vaivine kara nia pupulu na tivi te uto. Ma siki sakai te vaevanera ge ke ghanaghanara gaira tara kikinima, ma kara kabu maemane nia na lei tivi tara nghi pupulu. Ma kara bei pidirighi gea na vuvulu ni uludira te vagha na rebi, kolua nia na damu kuli maia na lei vaguvagu maia na tivi te dato na mateni, ge kara talunaghora heghedira tana matadira na lei mane. ¹⁰ Hauvaa, na lei vaivine taluutuni mughua kara lutui na lutu uto haia, na pukuna aeni te maemane tana matana God.

¹¹ Na lei vaivine kara kabu ni vaovarongo, ma kara naunau todore vasoo. ¹² Mu mua lubatira na lei vaivine ge kara taraira na lei mane, pa kara logho maana vulera. Kara kabu beto ma kara vaovarongo vaso. ¹³ Na pukuna God te diki gonia Adam, mi murina ge gonia Eve. ¹⁴ Ma Satan te mua pegoa Adam, gaia te pegoa Eve vamua, ma Eve te diki diua nina vetena God. ¹⁵ Mana lei

vaivine a God ke vavolara nia na vahuhu gari*
ma kara kabu maemane ma kara kabu taonia na
taluutuni mana dolo, mana kabu tabu.

3

Lei mane huhuli tana holohoru

¹ Na bosa eni te utuni, “Ahei te liona ngangata
ge ke mane huhuli tana holohoru ke, gaia te
liona ge ke gonia na lutu te mava ngangata.”

² Na mane huhuli tana holohoru ke bei gonia siki
hava te dika tana volana, ge ke bei bosa dikalaa
gea siki sakai. Me ke loghoa sakai na tauna, me
ke nia bati na hulina, me ke kabu manaha, me
ke holopangotira me ke kutira arahei tara mai
tana valena, me ke loghoa na manaha ge ke nia
tarai na Rongorongo Uto. ³ Ke bei tinoni ni inu
bulebule, me ke bei tinoni ni veilaulabui, me ke
loghoa na lio ni talumuri mana mabo, me ke bei
vaghaa na tinoni te nia gharu na rongo. ⁴ Ke
manahana na righitaoni utoadira nina binaboli
ke, me ke taraira dalena ge kara taonia ma kara
ghanaghana mavaa. ⁵ ?Ma ge na tinoni keri, ke
mua righitaoni utoa anina binaboli ke, mi vei
ke nea na righitaoni utoana nina holohoru God?
⁶ Na mane huhuli ke bei taluutunia gea pile bona
Jesus, na pukuna ge ke ba nia talunagho gea ta
nina vivili, ma God ke tangotoroa te vaghaa te

* **2:15** Na ghanaghana tana tete eni ke, ka righia iga e tolu na
halautu. 1. A Paul te bosa pungisira na lei manetarai sorisori tara
mua lubatira na lei vaivine kara taulaghi ma kara vahuhu gari. 2.
God ke volara na lei vaivine ta nina sivuragha na Messiah itatana
Mary. 3. God ke volara na lei vaivine tana bona ni vahuhu.

tangotoroa Satan. ⁷ Soko ghua ke, mana vure keha kara kokoe utoa vaso gaia na mane huhuli, ge ke bei haghevia gea nina vugho Satan, me ke sivilaghinia didira na ghanaghana mava i vuvungana na tinoni keru.

Lei mane hahanga tana holohoru

⁸ Me vaghara ghua na lei mane hahanga tana holohoru, na vure subo kara ghanaghana mavara, ma kara bei pegopego, ma kara bei inubulebulea na wine, pa kara bei nia gharu na rongo. ⁹ Kara tabe ngasilia na utuni tana holohoru God te tughunitateghita tua, nia na kabu tana lio mana ghanaghana te uto. ¹⁰ I naghona ge kara vilira na lei mane hahanga, kara diki gonia na balu lutu tana holohoru, te vaghaa kara tabora nia tana nilabudira. Kara lutu uto so ma kara kabu maemane ke, vaho ge kara vilira ge kara lutu. ¹¹ Me vaghaa ghua na taudira,* kara talumavaa na vuresubo, ma kara bei bosaa siki bosa dika vania hei kara ghilala tua te kabu uto, ma kara nia bati na hulidira ma kara lutu utoa na hava kara lutua. ¹² Na mane hahanga ke loghoa sakai vamua na tauna me ke varava ngasi tatana. Ke righitaoni utora na lei dalena maia nina binaboli. ¹³ Arahei tara lutu uto tana holohoru, na vure subo kara ghanaghana mavara, ge na mane hahanga heghedira kara ghilala tara tughuru ngasi ta didira na taluutuni ta Jesus Christ.

Na utuni ta dida na taluutuni

3:7 Titus 1:6-9 * **3:11** Na ghanaghana ilokana na bosa eni tana leu ni Greek te na vaivine pana taudira.

¹⁴ Inau tu gerei vanigho gatu na lei totobo raini taeni, sakai vamua tu ghanaghana ge ku dutu ni gatu saravigho. ¹⁵ Ma ge tuku mua mina gatu sara i Ephesus ke, na gegere eni te hangagho ge ko ghilala utoa nia na vola mana nilabu te uto ta nina binaboli God. Raeni nina holohoru God te vola, mai tabe ngasi tana na taluutuni te utuni te vaghaa na tughuru mana berena. ¹⁶ E utuni ngangata, a kiri nina tarai ni holohoru te mava me haba.

Christ te livu mai tana huli ni tinoni,
mana Tarunga Tabu te talutatea gaia te
maemane,
mana lei angel tara vaevanea,
Ma rana taluutuni tara ladavaghinia tana lei
kema,
Me subo na vure tara taluutunia gaia tana
maramana udolu,
Me lavidatoa va i kokou.

4

Na lei manetarai sorisori

¹ Na Tarunga Tabu te bosatate utoa na balu tinoni kara sani leaa na taluutuniana God tana lei bongi ke mai. Ma kara taonia na tarunga sorisori, ma kara taonia didira na tarai te butu mai tana lei tidalo dika. ² Na lei manetarai tara kikokiko mara sori, tara nia tarai na tarai sorisori raini, mana liodira te mate tua. ³ Na lei mane raini ara hove pungisira na vure ge kara bei taulaghi ma kara bei ghanighi ghua na balu vata ni vanga. Hauva, God te gonighi na lei vanga udolu ge ka ghanighi murina na kokoeliulivuti ni holoutoana God, nia arahei tara taluutuni mara

ghilalaa tua na utuni. ⁴ Na lei totoobo soko God te gonighi ara uto udolu, ma ka bei nia sika gea iga siki totoobo. Vaho ge ka ghanighi na lei vata ni vanga udolu nia na kokoeliulivuti ni holouto, ⁵ na pukuna na bosana God mana kokoeliulivuti toro vatabui.

Na tinoni lutu uto nina Jesus Christ

⁶ Ke vaghaa to bosai vanira na lei bosa ni tarai raini rana taluutuni ke, mi ghoe anina na tinoni ni lutu uto a Jesus Christ, ma God ke patupatugho nia na bosa ni taluutuni maia na tarai te utuni to taonia tua. ⁷ Ko bei rongovighi mo ko taonighi gea na lei tutugu tara mua utuni, na pukuna te nera tua na balu tinoni ge ra mua nia kikinima God. Ko kabu haia vasoo tana naunauani na kabu tabu. ⁸ Na lei naunau mana gehegehe ni huli toro loghoa balu na uto iga, na pukuna koro nea na hulida ge ke laga. Hauva na kabu tabu mana naunauada na Tarunga Tabu te uto vaa tana lei halautu ni volada udolu, na pukuna toro hangaghita nia tana vola itaeni maia na vola imurina na mate. ⁹ Raeni na bosa te utuni, ge ka pangoti udolua ma ka taluutunia. ¹⁰ Na pukuna eni, ka tabotabo ngangata maia ka lutu laga, na pukuna ta talua tua dida na pitudila itatana God te vola, gaia te vavolara na lei tinoni udolu, haba vaa rahei tara taluutunia.

¹¹ Ko taraira rana taluutuni nia na lei bosa raini, mo ko kurutira kara taonighi. ¹² Ko bei lubatia gea ahei ge ke pariparilee na pukuna to garimane tua. Mo ko talua na nilabu vanira na lei tinoni taluutuni ta nimua na kokoe maia tana nilabumu mana gehegehemu, tana dolo mana

taluutuni mana kabu maemane. ¹³ Ko lavia haia na lagamu na idumiana vanira na Gegere Tabu, mo ko bosa patupatura, mo ko taraira nia na Rongorongo Uto, koekobe ku gatu. ¹⁴ Ko bei nia pariparilee gea na sonihalavu ni Tarunga Tabu te ghahaa tua itamua. God te vahegho mai keri tana bona na lei prophet tara bosa tatea tana bona na lei mane huhuli tara talua na limadira i vuvungamu.

¹⁵ Ko naunau ngangata mo ko lavia na lagamu na lutuani na lutu kiri, ge kara vaevanea gatu na vure itamua animua na lavilaga tana taluutuni.

¹⁶ Ko righitaonia na volamu mo ko mata reireia nimua na tarai. Mo ko tona haliu na goniani na lei totobo te maemane, mi kise ko vavolagho heghemu maia ko vavolara ghua na vure tara varongohigho.

5

Ivei ko nea na righitaoniadira rana taluutuni

¹ Ko bei nia kokoe na rutu vanira na tonikama, mo ko kokoe vanira vasoo te vaghaa tamamu. Mo ko pabera na lei garimane ke vaghara na lei hoghomu. ² Mo ko pabera na lei vinekama ke, te vaghara tinamu, mana lei tahula ke vaghara na lei vavinemu, na pukuna ke marabu me ke maemane na ghanaghanamu va itadira.

³ Na holohoru ke righitaonira siki vaivine matesasani te taho hei ke righitaonira. ⁴ Hauvaa na matesasani te logho dalena pana kukuana ke, ma kara taonia na halautu maemane tana taluutuni nia na hangadira didira na binaboli, ma kara righitaonia mughua na matesasani te

vaghaa te nea gaia na righitaoniadira. Na pukuna gaia kerī na totoḃo te liona ngangata God. ⁵ Na matesasani te puku ni liona na hahanga, te ghahaa heghena me kabu vatei aroviana me taho ahei ke hangaa, vaho ge te talua nina na taluutuni tatana God. Tughu bongi mana dani te kokoeliulivuti me nongia God ge ke hangaa. ⁶ Hauvaa na matesasani te lubatia na hulina tana lei halautu ni hahi ke, me mate tua na tarungana sakai vamua te vola na hulina. ⁷ Ko nia hevei na lei bosa ni tarai vanira na lei holohoru ge rana matesasani to righitaonira kara bei koengelera gea na vure. ⁸ Ma hei ke mua righitaoni utoa nina na binaboli heghena ke, gaia te hughua na taluutuni vulera vaa na vure voo tara ghilala so na righitaoni utoadira didira binaboli.

⁹ Na matesasani ke vulea mughua e ono hangavulu tua na niuluna, me ke ba tughuru ngasi sughua ta nina ghanaghana mava tana vuvungana tauna ke, ge ko gerea na ahana tana ahadira na matesasani na holohoru te righitaonira. ¹⁰ Na vure tara ghilala tua na matesasani te gehetighi na lei lutu te uto. Me taraira me righitaonia utora dalena, me lavipangotira va tana valena na lei tinoni tona mai, me nia lutu kolu na lio talumuri itadira rana taluutuni maia rahei tara topoa na vahola tana voladira. Kerī ke, me lavilaga na gehetiana na lei lutu uto.

¹¹ Mo ko bei gerea gea na ahana tana matesasani te mua tonikama mua; na pukuna tana bona ke laga na ghanaghana ni huli itatana me ke ghoi taulaghi ke, ¹² vaho ge ke palugha, na

pukuna ke diua nina na baubahu tana vauvaluni ta Christ.* ¹³ Maia ghua agaira te vaghara tara lugu mara soni leai adidira na bona ni aho, tana pasapasa popolo tana vale va tana vale, mara va haghevighi didira kaukaulina balu tinoni, mara bosai na lei totobo te mua manana ge kara bosai. ¹⁴ Mu ku bosa vanira na lei matesasani vaolu raini ge kara ghoi taulaghi, ma kara vahuhu daledira, ge kara hangara na lei daledira ma kara righitaoni olia na valedira, ge kara mua bosa kaleghita na dida na lei levunimate. ¹⁵ O ghilalaa tua, na balu matesasani tara nia murilio tua na hava te liona God mara ririu va ta Satan. ¹⁶ Mi nau ku ghoi bosaa so, ma ge siki vaivine taluutuni te hala kulana siki matesasani ke, me ke righitaonira na matesasani keru, ge na holohoru te mua ulaghana na gehetiana. Na loana na holohoru ke, na righitaoniadira vamua rana matesasani tara puku ni kabu heghedira.

¹⁷ Na lei mane huhuli tara laga na tarai maia na ladavaghiniana na Rongorongu Uto tana holohoru, e manana sughua ge kau ghanaghana mavara, ma kau nira kikinima ma kau pelura nia na rongo te manana nia na lutu tara gonu. ¹⁸ Na pukuna na gegere tabu te bosaa, “Ko bei kogaa gea na mangana na buluka tana bona ke nia lutu ge ke sakutua ivuvungani na ovu ni wheat me ke turi bihui na vuavua,” mana “Lei mane lutu

* **5:12** Tana bona kara gere horua na ahana siki matesasani tana ahadira na matesasani tana holohoru ke, e gonu mughua na baubahu ge ke ghairau vania Christ haia, me ke mua ghoi taulaghi ghua. Vaho ge tana bona ke ghoi taulaghi so ke, e diua nina baubahu me vuha palugha. **5:18** Eruani Vetena 25:4

ghua, e manana ge kara lavia na peludira.” ¹⁹ Ko bei mina rongovia gea siki bosa kara hurua nia siki mane huhuli tana holohoru, ke rua pe ke tolu mughua na tinoni kara mai tughunia vanigho.

²⁰ Ke goni hahia siki totobo siki mane huhuli ke, mo ko kokoe sule vania mo ko pasaa tana bona kara kokolu na lei tinoni taluutuni, ge kara mataghu ghua na goniana na totobo vagha keru.

²¹ Inau tu kuruti ngangatagho tana matana God maia Jesus Christ, mi tana matadira ghua na lei angel, ge ko taonighi mo ko bei nighi bea lio gea na lei bosa raini, mo ko bei righi arovia gea ahei tana hava ke gonia. ²² Mo ko bei mina talua gea na limamu ivuvungana mo ko maanangia ahei ge ke lutu ta nina lutu Lord. Vaho ge ko kabu tabalili tana paludira na lei tinoni keha. Mo ko kabu marabu vasoo.

²³ Ko bei inuvia vamua na beti. Ko vuivunia na inuviana na pile wine ghua, ge ke hangaa na lavikehaana na vahaghi tana kutumu, na pukuna to vahaghi haia.

²⁴ Na paludira na balu tinoni ke, tara malumu so na righikaleani, mana vure kara mina detei. Mana paludira na balu tara polo sughua, hauva ma kara mua polo haliu. ²⁵ Me vaghaa ghua eni, na nilabu uto ta righikalea, ma gaighi ta mua sakai righikalei kara mua tangomana na polo haliu.

6

Rana seka mana vunaghidira

¹ Ma rana seka tara taluutuni ke, kara ghanaghana mavara ma kara nira kikinima na vunaghidira, ge ke bei bosa dikalaa gea ahei na ahana God maia dida na tarai. ² Me vaghaa ghua eni, rana seka tara loghora na vunaghi tara taluutunia tua na Rongorongo Uto ke, kara nira kikinima ghua na vunaghidira, na pukuna tara tamahoghoi tana taluutuni. Rana seka kara lutu laga vaa, na pukuna kara hangara hoghodira tana taluutuni. Mi nau tu kurutigho ge ko tughuniladai mo ko taraira nia na lei totobo raini.

Na tarai sorisori mana lologho utuni

³ Ma hei ke nia tarai na taluutuni keha, me ke mua nia tona kolu na utuni tana bosana dida na Lord Jesus Christ, maia nina na tarai tana holohoru ke, ⁴ gaia te vonughia na talunagho me mua manaha. Me lio dika ge kokoe hughuhughu nighi na ghanaghana ilokana na lei bosa tana gegere tabu. Ma eni te nera na vure ge ra loghoa na lio ni ghaghana mana nia hughuhughu kolu mana koengele mana huru taboana ahei. ⁵ Me nera na vure ge tona haliu na kokoe hughuhughu itadira na pukuna na liodira te dika mara sivilaghinia na utuni. Mara ghanaghana ge kara nia lutu vania na holohoru ke, kara logho suboa na rongo.

⁶ E utuni, ka nia togotogo ngangata tana bona ka taonia God ma ka nia togo vamua na hava ta loghoi tua. ⁷ ?Na hava ta nia rughu haghe kolu mai tana maramana? Taho! ?Mana hava ghua ka ghoi nia rughuhoru kolu tana bona ka mate? Taho! ⁸ Keri ke, me manada tua ma ka loghoa tua

na ghada na vanga mana tivi ka nia pupulu. ⁹ Ma gaira kiri, tara liona na logho suboana na rongo tara tumu tua tana tabotabo mara taripiti tana lei ghanaghana bule mana totobo maemategha, mara ghorara va tana totoro mana tataghalaghi. ¹⁰ Na lio ni doloviana na rongo te pukulaghi mai na lei vata ni palu. Mana balu vure tara nia ghaghua ngangata na rongo, te nera ge ra nia ponolio tua na taluutuniana God, mara kurusui nia na tobadira nia na vahaghitaili.

Na kokoe patupatu vania Timothy

¹¹ Mi ghoe Timothy, ko holakehai na lei totobo dika kiri, na pukuna ighoe anina mane God. Ko lavia na lagamu ge ko kabu maemane mo ko kabu tabu, kolua na taluutuni mana dolo, mo ko tughuru ngasi mo ko lio ni dolo vanira na lei tinoni. ¹² Ko lavia na lagamu na veitotoghoni tana taluutuni, ge ke lagavule na laviana na taba ni vola kasila, na pukuna na vola keru, God te hologho nia tana bona to tughuru mo tughunitatea nimua na taluutuni tana matadira na vure. ¹³ Mi tana matana God, te nia hevei na vola itatana lei totobo soko, mi tana matana Jesus Christ, te tughuru ngasi me tughunitatea na utuni i naghona Pontius Pilate tana bona te detea, inau tu kuruti ngangatagho, ¹⁴ ge ko taoni sokoi tua na lei totobo tu bosai vanigho gatu, koekobe ke sara mai na bongi ke livu mai ga dida na Lord Jesus Christ. ¹⁵ Ma God te ghilala tua na bongi vaghana keru mi tana livuana mai. God te rongoragha.

Ma Gaia vamua te Vunaghidira na lei totobo udolu,
me Vunaghi haba haba vaa na lei vunaghi haba,
ma gaia te vunaghi pungisira na lei vunaghi.

¹⁶ Gaia heghena vamua te taho na sosokona.
Ma gaia te kabu i lokana na marara ka mua tangomanana va saraviana.
Me taho ghua ahei te righia, me ke tango-mana va ghoi righiana tana ngiha.
Itatana gaia na talumava mana maana kasila! Amen.

¹⁷ Ko bosa papara vanira rahei tara lologho au tua tana lei totobo te vania vamua na vola eni, ge kara bei talunaghora gea, ma kara bei talua didira na ghanaghana dila tana na logho suboana na rongo mana lologho. Na pukuna ta ghilala tua na lei totobo eni ke talutaghaa. Hauva, kara talua vamua didira na pitudila itatana vasoo a God te liodolovi me vaheghita haia na lei totobo ta nighi togotogo. ¹⁸ Mo ko bosa papara ghua vanira ge kara gonighi subo na lutu uto, ma kara gonidila haia ge kara tutuva ma kara hevei vanira na lei tinoni na hava God te hera. ¹⁹ Ma kara nea te vaghaa keru ke, agaira tara baorei dilaa vanira heghedira i kokou na totobo te uto vulea na rongo, te vaghaa na vure kara gonidilaa na bere te ngasi ngangata tana ngiha. Mi kakeri kara topoa na puku ni vola te utuni.

²⁰ Timothy, ko righitaoni utoa na hava God te talua tua tana limamu. Mo ko bei rongovira ta didira na kokoe bule te mua nia kikinima God, mo ko tulilighi na hughuhughu. Tana totobo eni

na balu tinoni sorisori tara bosa hahia, “Aeni na manaha.” ²¹ Na balu tinoni tara taluutunia na manaha bule eni, tara vuha sivilaghinia na puku ni taluutuni.
Nina sonihalavu God ke kabu itamiu.

**Na Rongorongo Uto nina Jesus Christ
Portions of the Holy Bible in the Gela language of
the Solomon Islands
Baebol long langguis Gela**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gela

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 5 Nov 2022

a5185a0f-a634-55e6-ae04-ae0b33a176ee